

**Dichtbij de mensen,
sterk voor het eiland.**

Verkiezingsprogramma 2026-2030

Inhoudsopgave

Waar staat CDA Terschelling voor?	3
1. Bereikbaarheid	5
2. Wonen: eilanders moeten kunnen blijven	6
3. Sociaal beleid: oog voor elkaar	9
4. Bestuurbaarheid en stabiliteit	12
5. Duurzaamheid en circulaire economie	13
6. Werkgelegenheid	15
7. Natuur en kustbeheer	16
8. Onderwijs	17
9. Veiligheid	18
10. Betaalbaarheid	19
11. Afsluiting	20

Waar staat CDA

Terschelling voor?

Terschelling is een eiland van mensen die naar elkaar omkijken. Van dorpen waar betrokkenheid vanzelfsprekend is, tot verenigingen, ondernemers en vrijwilligers die samen het eiland dragen. Die kracht van de gemeenschap vormt het hart van Terschelling — en het vertrekpunt van CDA Terschelling.

CDA Terschelling staat dichtbij de mensen en is sterk voor het eiland. Wij geloven in een samenleving waarin verantwoordelijkheid wordt gedeeld en waarin de gemeente betrouwbaar, benaderbaar en dienstbaar is. Een bestuur dat luistert, samenwerkt en keuzes maakt met oog voor de lange termijn.

Voor ons betekent dat opkomen voor betaalbaar wonen, goede zorg en onderwijs, veiligheid en leefbaarheid in alle dorpen, en ruimte voor ondernemerschap. Tegelijkertijd dragen wij zorg voor onze unieke natuur en omgeving, zodat ook toekomstige generaties kunnen blijven genieten van het eiland zoals wij dat kennen.

CDA Terschelling handelt vanuit onderstaande kernwaarden:

✓ Zorg voor de toekomst (rentmeesterschap)

Wij beseffen dat we de aarde, onze gemeenschap en de financiële middelen in bruikleen hebben en goed moeten beheren voor de generaties na ons. We zijn verantwoordelijk voor wat we achterlaten voor de volgende generaties.

✓ Samen verantwoordelijkheid nemen (gespreide verantwoordelijkheid)

De overheid kan niet alles alleen doen. Ook inwoners, verenigingen, buurten, kerken, zorginstellingen en bedrijven spelen een belangrijke rol in onze samenleving. Zij moeten de ruimte krijgen om mee te doen en een steentje bijdragen aan de samenleving en de maatschappij.

✓ Rechtvaardigheid voor iedereen (publieke gerechtigheid)

Wij vinden het belangrijk dat de wetten goed werken en dat iedereen eerlijk wordt behandeld. Discriminatie en onrecht moeten worden bestreden.

✓ Samen sterk (solidariteit)

Wij geloven in een samenleving waarin mensen voor elkaar zorgen. Iedereen die hulp nodig heeft, moet deze krijgen; of van de gemeente of van familie, burens, vrienden. Met zijn allen zijn we verantwoordelijk.

In dit verkiezingsprogramma laten wij zien waar wij voor staan en welke concrete stappen wij willen zetten. Realistisch, betrokken en met respect voor de waarden die Terschelling sterk maken.

Onze doelen zijn:

- ➔ Bereikbaarheid: Een bereikbare, veilige en toekomstbestendige haven.
- ➔ Wonen: Terschelling, een plek waar eilanders moeten kunnen blijven wonen.
- ➔ Oog voor elkaar: Zorgen voor mensen die hulp nodig hebben.
- ➔ Leefbaarheid: een eiland voor iedereen.
- ➔ Bestuurbaarheid en stabiliteit: bouwen aan een sterke toekomst voor Terschelling.
- ➔ Betaalbaarheid: financiële verantwoordelijkheid met oog voor de menselijke maat.

1. Bereikbaarheid

Bereikbaarheid is van levensbelang voor Terschelling. Voor bewoners, ondernemers, hulpdiensten en bezoekers is een goed functionerende verbinding met de wal en een veilige infrastructuur op het eiland essentieel. Toch staat die bereikbaarheid steeds verder onder druk.

De haven en de Willem Barentszkade zijn dringend toe aan vervanging en vernieuwing. Achterstallig onderhoud en veranderende eisen aan veiligheid, duurzaamheid en capaciteit maken duidelijk dat uitstel geen optie meer is. De komende jaren zijn cruciaal om Terschelling bereikbaar te houden, nu én in de toekomst.

Een belangrijk knelpunt is de verbinding vanaf het veerhaventerrein naar de rest van het eiland. Deze route vormt de levensader van Terschelling, maar voldoet niet langer aan de eisen van deze tijd. Het CDA vindt het noodzakelijk dat deze verbinding structureel wordt aangepakt, met oog voor verkeersveiligheid, leefbaarheid en een goede doorstroming voor alle gebruikers.

Het CDA Terschelling heeft zich al jarenlang ingezet voor een goede en bereikbare haven. Al sinds de overdracht van de haven in 2006 heeft het CDA verantwoordelijkheid genomen en vooruitgekeken. Ook in de komende raadsperiode blijft het CDA zich inzetten voor een up-to-date haven en een betrouwbare infrastructuur, zodat Terschelling er weer jaren mee vooruit kan. Daarbij zoeken wij actief de samenwerking met provincie, Rijk en andere betrokken partijen. Bereikbaarheid is geen luxe, maar een randvoorwaarde voor een leefbaar eiland – en daarvoor neemt het CDA zijn verantwoordelijkheid.

Daarnaast vindt het CDA Terschelling het essentieel dat er een mobiliteitsvisie voor het eiland wordt opgesteld. Het verkeer en het gebruik van het wegennet zijn de afgelopen decennia sterk veranderd. Daarom is het nodig om vooruit te kijken en te bepalen welke mobiliteit in de toekomst past bij Terschelling. Een heldere mobiliteitsvisie biedt het kader om aanleg en onderhoud van wegen, fietspaden, parkeervoorzieningen en de haven beter en gericht te plannen. Zo kunnen keuzes zorgvuldig worden afgewogen en afgestemd op verkeersveiligheid, leefbaarheid, duurzaamheid en bereikbaarheid. Op die manier werken we aan een toekomstbestendige infrastructuur die past bij het karakter van Terschelling en de behoeften van bewoners, ondernemers en bezoekers.

2. Wonen: eilanders moeten kunnen blijven

Eilanders moeten kunnen blijven wonen op Terschelling. Dat klinkt vanzelfsprekend, maar dat is het helaas steeds minder. Voor het CDA Terschelling is wonen geen luxe, maar een basisvoorwaarde voor een leefbaar eiland. Jong en oud, starter, gezin of senior: iedereen moet hier een passend en betaalbaar thuis kunnen vinden.

De afgelopen jaren was het woonbeleid sterk gericht op starters en kleinere starterswoningen. Dat is begrijpelijk, maar onvoldoende. Ook voor midden- en hogere inkomens moet bouwen mogelijk worden. Alleen dan ontstaat er doorstroming: bewoners kunnen verhuizen naar een volgende woning, waardoor betaalbare koopwoningen en sociale huurwoningen weer vrijkomen voor anderen. Het CDA wil daarom een evenwichtiger woonbeleid dat recht doet aan de hele eilander bevolking.

Evaluatie van het woonbeleid

Het huidige woonbeleid verdient een grondige evaluatie. Ondanks goede intenties komt de bouw van voldoende woningen nog in mindere mate van de grond. Planprocedures voor woningbouw verlopen te traag en vormen een grote belemmering. Het CDA wil dat deze procedures worden versneld, zonder afbreuk te doen aan zorgvuldigheid.

Daarnaast moeten burgers en initiatiefnemers beter worden begeleid in het planproces. Wie wil bouwen of ontwikkelen, moet weten waar hij of zij aan toe is. Ook initiatieven die afwijken van het bestaande beleid verdienen een serieuze en open beoordeling.

Ruimte voor nieuwe woonvormen

Nieuwe woonvormen, zoals tiny houses, kunnen een waardevolle bijdrage leveren aan de woningvoorraad op Terschelling. Het CDA vindt dat deze initiatieven een eerlijke kans moeten krijgen. Daarvoor is het noodzakelijk dat de gemeente duidelijke kaders opstelt, zodat initiatiefnemers weten binnen welke regels zij kunnen ontwikkelen.

Ook wil het CDA meer mogelijkheden benutten voor tijdelijke woningbouw. Deze woningen mogen permanent worden bewoond, maar krijgen in eerste instantie een vergunning voor bij voorkeur tien jaar, die eenmalig verlengd kan worden. Het vergunningstraject voor tijdelijke woningbouw is aanzienlijk korter dan het reguliere traject, waardoor sneller woningen gerealiseerd kunnen worden. Dit biedt op korte termijn verlichting op de woningmarkt.

Onderzoek naar mogelijkheden binnen bestaande bebouwing

Naast nieuwbouw en nieuwe woonvormen wil het CDA Terschelling zorgvuldig onderzoeken welke mogelijkheden er zijn binnen de bestaande woningvoorraad. In het licht van de woningdruk op Terschelling vinden wij dat ook gekeken moet worden naar de situatie rond zomer- en recreatiewoningen.

Het CDA pleit ervoor om in kaart te brengen of en waar permanente bewoning onder voorwaarden mogelijk zou kunnen zijn. Daarbij moet steeds worden beoordeeld of dit ruimtelijk verantwoord is en of er geen belemmeringen zijn op het gebied van natuur, veiligheid, infrastructuur en leefbaarheid. Ook de balans tussen wonen en recreatie verdient hierbij nadrukkelijke aandacht.

Voor ons staat voorop dat besluiten zorgvuldig, transparant en op basis van duidelijke criteria worden genomen. Kwaliteitseisen voor woningen, brandveiligheid en de gevolgen voor de omgeving moeten helder zijn. Door dit vraagstuk open en zorgvuldig te onderzoeken, willen wij bezien of en hoe bestaande bebouwing op verantwoorde wijze kan bijdragen aan de woonmogelijkheden voor eilanders.

Duurzaam en met oog voor kwaliteit

Het CDA Terschelling kiest nadrukkelijk voor duurzaam bouwen. Wij streven naar meer duurzaam en bio-based bouwen, bijvoorbeeld door het inzetten van groene leges en/of subsidies. Zo stimuleren we toekomstbestendige woningen die passen bij het eiland en bij de verantwoordelijkheid voor volgende generaties.

Bouwen met respect voor het eiland

Terschelling heeft een herkenbare, sobere eilander bouwstijl die wij koesteren. Deze stijl vormt een belangrijk onderdeel van de identiteit van ons eiland. Tegelijkertijd vinden wij het wenselijk om de eenzijdige nadruk op de zogenoemde 'zwarte bouwperiode', die niet voor iedereen als typisch Terschellings wordt ervaren, achter ons te laten.

Wij vinden dat inwoners met bouw- en verbouwplannen meer ruimte en vertrouwen verdienen bij het maken van keuzes in bouwstijl en uitstraling. De huidige welstandsnota biedt binnen de karakteristieke eilander bouwstijl al mogelijkheden voor variatie in bouwvormen en kleurgebruik. CDA Terschelling wil deze ruimte daadwerkelijk benutten, zodat kwaliteit, diversiteit en eigen initiatief hand in hand gaan met respect voor het eilander karakter.

Inpassing in de omgeving

Bij nieuwbouw pleit het CDA ervoor om vooraf een computeranimatie aan te leveren waarin het gebouw in zijn omgeving wordt weergegeven. Zo ontstaat een helder en eerlijk beeld van hoe een nieuw gebouw zich voegt in het dorp of landschap. Dit helpt bij de besluitvorming en vergroot het begrip en draagvlak in de omgeving.

Samengevat: het CDA Terschelling staat voor een woonbeleid dat perspectief biedt, procedures versnelt, ruimte laat voor maatwerk en innovatie, en altijd het belang van de eilander gemeenschap vooropstelt.

3. Sociaal beleid: oog voor elkaar

Samen zorgen voor Terschelling

Voor het CDA Terschelling is het sociale domein een zaak van het hart. Wij geloven dat een sterk en leefbaar Terschelling begint bij omzien naar elkaar. Op een eiland als het onze kennen we elkaar, helpen elkaar en laten we niemand vallen. Daar blijven we ons voor inzetten.

Leefbaarheid: een eiland voor iedereen

Wij willen dat Terschelling een plek blijft waar iedereen prettig kan wonen, werken en leven: jong en oud, geboren eilanders en nieuwkomers. Met een eerlijk en sociaal beleid zorgen we ervoor dat iedereen mee kan doen en een volwaardige plek heeft in onze samenleving. Leefbaarheid betekent voor ons niet alleen goede voorzieningen, maar ook verbondenheid, veiligheid en aandacht voor elkaar.

Trots op onze eilandtradities

Onze eilandgebruiken en tradities maken Terschelling tot wat het is. Ze verbinden mensen en geven een gevoel van thuis. Het CDA Terschelling vindt het belangrijk dat dit bestaand gebruik behouden blijft en dat alle eilanders de ruimte houden om ze voort te zetten. Dit draagt bij aan een beter welzijn en vrijheidsgevoel van de eilander.

Verenigingen en Jongeren: de kracht van samen

Verenigingen zijn voor ons onmisbaar, zij vormen het kloppend hart van onze gemeenschap. Ze brengen mensen samen, zorgen voor ontmoetingen en versterken de saamhorigheid. Ook jongerenwerk van SJT speelt hierin een onmisbare rol. Wij blijven dit van harte ondersteunen, omdat investeren in jongeren investeren is de toekomst van Terschelling.

Gezond en veilig opgroeien

Voor CDA Terschelling is het vanzelfsprekend dat iedereen op Terschelling gezond en veilig kan opgroeien. Wij zetten ons daarom blijvend in voor goede voorlichting, preventie en handhaving rond alcohol- en drugsgebruik, met extra aandacht voor jongeren.

Daarnaast hebben wij oog voor eenzaamheid onder jeugd, een vaak onzichtbaar probleem dat grote gevolgen kan hebben voor het welzijn van jongeren. Door vroegtijdig te informeren en samen te werken met ouders, scholen en verenigingen creëren we een omgeving waarin risico's worden beperkt en problemen worden voorkomen. Een veilige leefomgeving geeft kinderen en jongeren de ruimte om zich evenwichtig te ontwikkelen – fysiek, mentaal én sociaal – zodat zij met vertrouwen kunnen opgroeien en meedoen in onze gemeenschap.

Burenplicht en initiatieven uit de dorpen

De burenplicht is een waardevolle traditie waar we zuinig op moeten zijn. Net als de vele kleine initiatieven die vanuit de dorpen ontstaan. Of het nu gaat om 't kofje oerke, een ontmoetingsplek of andere kleinschalige activiteiten: deze initiatieven laten zien hoe sterk onze gemeenschap is en de mensen samen brengt. Ook de kerken op Terschelling spelen hierin een belangrijke rol. Zij zijn niet alleen plaatsen van geloof en bezinning, maar ook van ontmoeting, steun en omzien naar elkaar. Met hun maatschappelijke betrokkenheid en de inzet van vele vrijwilligers dragen zij bij aan verbondenheid en zorg voor kwetsbaren. Deze initiatieven verdienen waardering, ruimte en waar nodig ondersteuning.

Mantelzorgers en vrijwilligers: onmisbaar

Mantelzorgers en vrijwilligers zijn onmisbaar op Terschelling. Zij zetten zich dagelijks in voor anderen en vormen een belangrijke pijler onder onze zorg en samenleving. Het CDA Terschelling vindt het vanzelfsprekend dat zij goede ondersteuning krijgen en dat gemeentelijke verzekeringen voor vrijwilligers beschikbaar blijven, zodat zij hun werk met vertrouwen kunnen doen.

Zorg dichtbij, op het eiland

Goede zorg moet dichtbij en bereikbaar zijn, zeker op een eiland. Wij zetten ons in voor passende zorg na ziekenhuisopname, dagbesteding, passend vervoer, domotica en maaltijden aan huis (tafeltje dekje). Ook blijven wij pleiten voor het terugbrengen van een EHBO-bed op Terschelling, zodat noodzakelijk zorg snel beschikbaar is.

Kinderopvang: steun voor gezinnen

Voor gezinnen is goede kinderopvang essentieel. Kinderopvang, BSO en gastouderschap zijn onmisbaar voor werkende ouders en voor een gezonde lokale economie. Zonder deze voorzieningen komen zowel gezinnen als werkgevers in de knel. Het CDA Terschelling wil zich er actief voor inzetten dat jonge gezinnen op het eiland kunnen blijven wonen en werken en binnen de wettelijke mogelijkheden meer kindplaatsen realiseren.

Taal verbindt

Taal verbindt mensen en maakt meedoen mogelijk. Daarom vinden wij het belangrijk dat nieuwkomers op Terschelling de Nederlandse taal kunnen leren. Het CDA blijft zich inzetten voor goede mogelijkheden om taalvaardigheid te ontwikkelen, zodat iedereen kan deelnemen aan het sociale en maatschappelijke leven.

Oog voor stille armoede

Ook op Terschelling bestaat stille armoede. Juist daarom vinden wij het belangrijk dat niemand er alleen voor staat. Voorzieningen zoals de voedselbank moeten kunnen rekenen op steun want iedereen telt mee en niemand mag buiten de boot vallen.

4. Bestuurbaarheid en stabiliteit

De afgelopen raadsperiode kenmerkte zich door bestuurlijke onrust en wanorde. Het college dat in 2022 aantrad, is tussentijds afgehaakt. Ook ambtelijk was er sprake van een fors verloop, met daardoor de nodige financiële consequenties voor onze gemeente. Deze instabiliteit heeft het vertrouwen in het bestuur onder druk gezet en het nemen van goede, gedragen besluiten bemoeilijkt.

In deze roerige periode heeft het CDA zich consequent ingezet voor stabiliteit en zorgvuldige besluitvorming. Met oog voor het algemeen belang van Terschelling was het CDA een stabiele factor binnen de gemeenteraad. Wij hebben verantwoordelijkheid genomen, ook wanneer dat niet eenvoudig was, en bleven inzetten op samenwerking, betrouwbaarheid en continuïteit.

Voor de komende raadsperiode wil het CDA nadrukkelijk inzetten op een goed functionerend bestuur dat rust en vertrouwen uitstraalt. Een bestuur dat duidelijke keuzes maakt, zorgvuldig omgaat met gemeenschapsgeld en werkt vanuit transparantie en onderlinge samenwerking. Alleen met bestuurlijke stabiliteit kunnen we bouwen aan een sterke toekomst voor Terschelling, waarin inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties weten waar zij aan toe zijn.

Het CDA staat voor goed bestuur, heldere besluitvorming en een betrouwbare overheid die er is voor het eiland en haar inwoners.

5. Duurzaamheid en circulaire economie

Rentmeesterschap voor Terschelling, vandaag en morgen

Terschelling is een uniek eiland, met een omgeving die respect en zorg verdiend, een hechte gemeenschap en een economie die sterk verbonden is met toerisme, landbouw en de zee. Voor het CDA Terschelling betekent duurzaamheid daarom geen abstract ideaal, maar praktisch rentmeesterschap: zorgvuldig omgaan met wat ons is toevertrouwd, zodat ook toekomstige generaties hier veilig, gezond en welvarend kunnen leven.

Wij geloven dat economische ontwikkeling en zorg voor natuur en landschap hand in hand kunnen gaan. Duurzaamheid is voor ons geen doel op zich, maar een manier om het eiland leefbaar, betaalbaar en toekomstbestendig te houden. Daarbij kiezen we voor realistische stappen, lokaal maatwerk en samenwerking met inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties.

Circulair omgaan met afval en grondstoffen

Afval zien wij niet als een restprobleem, maar als een waardevolle grondstof. Tegelijk vinden wij dat de beste manier om met afval om te gaan is: het voorkomen dat het ontstaat. Minder afval begint bij bewuste keuzes in consumptie, verpakking en hergebruik.

Het CDA Terschelling wil daarom sterker inzetten op afvalpreventie. Dat kan door het stimuleren van herbruikbare verpakkingen, het tegengaan van onnodig verpakkingsmateriaal, het ondersteunen van reparatie en hergebruik en het bevorderen van deelinitiatieven. Ook bij evenementen en in de horeca moet afvalvermindering nadrukkelijk onderdeel zijn van vergunningverlening en beleid.

Door beter te scheiden en meer te hergebruiken kunnen kosten worden bespaard en wordt het eiland minder afhankelijk van transport naar het vasteland. Het CDA Terschelling steunt daarom het plan om de milieustraat te herinrichten, dit draagt bij aan betere afvalscheiding en lagere verwerkingskosten. Daarnaast vinden we duidelijke en toegankelijke voorlichting aan inwoners en ondernemers essentieel, zodat iedereen weet wat waar thuishoort.

Minder restafval betekent niet alleen een schoner eiland, maar helpt ook om een forse stijging van de afvalstoffenheffing te voorkomen. Lokale initiatieven die zich richten op hergebruik, reparatie en deelconcepten, zoals de Jutfabriek, Islandwoods, boerderij- en kringloopwinkels verdienen daarbij onze steun.

Duurzame energie met draagvlak

Op het gebied van de energietransitie is het de afgelopen jaren vanuit de gemeente relatief stil geweest. Het CDA Terschelling wil dat hier de komende jaren meer actie op wordt ondernomen, maar altijd met respect voor landschap, natuur en draagvlak onder bewoners.

Wij blijven inzetten op lokale en kleinschalige duurzame energieopwekking, zoals zonne-energie en innovatieve eilandoplossingen. Grootschalige ingrepen zijn alleen bespreekbaar als zij passen bij het karakter van het eiland en breed worden gedragen. Tegelijk stimuleren we energiebesparing bij woningen, bedrijven en maatschappelijke gebouwen, met bijzondere aandacht voor betaalbaarheid.

Duurzaam toerisme en een sterke lokale economie

Toerisme is onmisbaar voor Terschelling, maar het CDA Terschelling kiest voor kwaliteit en diversiteit. Ondernemers die investeren in duurzaamheid – bijvoorbeeld via energiezuinige accommodaties, het gebruik van lokale producten en het terugdringen van afval – kunnen rekenen op onze steun. Afvalarme evenementen, herbruikbare bekertjes en minder plastic in de toeristische sector dragen direct bij aan een schoner eiland en lagere kosten. Ook lokale landbouw, visserij en ambacht verdienen ruimte en waardering, omdat zij belangrijke pijlers zijn van een circulaire economie met korte ketens.

Samen doen: inwoners en ondernemers centraal

Echte verduurzaming lukt alleen als we het samen doen. Daarom wil het CDA Terschelling inwoners en ondernemers actief betrekken bij plannen en keuzes. Initiatieven van onderop krijgen ruimte en ondersteuning, waar mogelijk ook financieel of praktisch. We zetten in op duidelijke communicatie en haalbare regels, zodat duurzaamheid geen last wordt, maar juist kansen biedt. Jongeren betrekken we nadrukkelijk bij de toekomst van het eiland, want zij zijn de rentmeesters van morgen.

Conclusie

Duurzaamheid en circulaire economie zijn voor het CDA Terschelling geen modewoorden, maar een verantwoordelijkheid. Met nuchtere keuzes, lokaal maatwerk en oog voor mens én natuur bouwen we aan een eiland dat sterk, leefbaar en veerkrachtig blijft – nu en in de toekomst.

6. Werkgelegenheid

Terschelling is een eiland met een sterke gemeenschap, een unieke natuur en een economie die hoofdzakelijk draait op toerisme, landbouw en visserij, maar ook op de bouwsector en onderwijs. Het CDA Terschelling kiest voor een eerlijke en vitale eilandeconomie waarin werken loont, ondernemerschap wordt gewaardeerd en de balans tussen leefbaarheid, natuur en toerisme centraal staat.

Landbouw en landschap hand in hand

Kleinschaligheid past bij Terschelling en bij onze schitterende, vogelrijke polder. De landbouw speelt een belangrijke rol in het beheer van het landschap en het behoud van biodiversiteit. Wij steunen boeren die verantwoord werken en het eilandkarakter versterken. Boerderijwinkels zijn daarbij een gewenste en duurzame ontwikkeling: ze verkorten de keten, versterken de plaatselijke economie en brengen bewoners en bezoekers dicht bij het eiland en zijn producten.

Toerisme met oog voor diversiteit en leefbaarheid

Toerisme blijft een belangrijke pijler onder onze economie. Het CDA Terschelling hecht groot belang aan het behoud van diversiteit in logiesverstrekking. Badgasten moeten een keuze houden, zodat iedereen zich welkom voelt op het eiland, ongeacht budget of achtergrond.

Tegelijkertijd bewaken wij de balans. Toerisme mag het eilandleven niet verdringen. In de rustigere perioden moet er ruimte blijven voor verenigingsleven, vrijwilligerswerk en gemeenschapsactiviteiten die Terschelling sterk maken. Een gezond evenwicht tussen werk, toerisme en tijd voor elkaar is essentieel voor een leefbaar eiland, nu en in de toekomst.

Met deze keuzes bouwt het CDA Terschelling aan een eerlijke, duurzame en betrokken eilandeconomie, waarin mensen centraal staan en het unieke karakter van Terschelling behouden blijft.

7. Natuur en kustbeheer

Terschelling is een eiland waar natuur, samenleving en economie nauw met elkaar verbonden zijn. Het grootste deel van het eiland bestaat uit natuurgebied en vormt een belangrijk deel van ons dagelijks leven, onze cultuur én ons toerisme. Het CDA Terschelling staat voor een zorgvuldig en realistisch natuur- en kustbeheer, waarin bescherming en gebruik in balans zijn.

Het CDA is voorstander van het eilander gebruik van de natuur. Traditionele en verantwoorde activiteiten op het Wad en de buitengebieden, zoals vissen, pieren steken, botwand zetten en paardrijden (onder andere Op 'e Riid), moeten mogelijk blijven. Ook het plukken van vruchten voor eigen gebruik en de jacht horen bij deze traditie en mogen niet onnodig worden beperkt. De natuur op Terschelling moet toegankelijk blijven. De buitenruimte is geen afgesloten gebied, maar een leefomgeving die eilanders dagelijks gebruiken om te werken, te bewegen en te ontspannen. Beleid mag niet leiden tot onnodige afsluitingen of vervreemding van de eigen leefomgeving. Tegelijkertijd is de natuur één van de belangrijkste redenen waarom bezoekers naar Terschelling komen. Rust, ruimte, het Wad, de duinen en de bossen vormen de basis van het toerisme en daarmee van een belangrijk deel van de eilander economie. Het CDA ziet natuur en toerisme als elkaar versterkende waarden. Wij kiezen voor kwaliteit en diversiteit, met toerisme dat past bij de schaal en het karakter van het eiland. Bezoekers zijn te gast in het landschap van de eilanders.

Een groot deel van de natuur op Terschelling wordt beheerd door Staatsbosbeheer. Het CDA vindt dat belangrijke en ingrijpende beslissingen over natuurbeheer altijd in samenspraak met de eilanders genomen moeten worden. Lokale kennis en ervaring zijn onmisbaar voor goed en gedragen beleid.

Het CDA maakt zich zorgen over de lange termijn processen die Terschelling kunnen bedreigen. Deze natuurlijke processen zoals erosie en zeespiegelstijging dreigt het eiland langzaam in zee te verdwijnen. Verlaging van de normering voor hoogwaterveiligheid ziet het CDA als een ongewenste ontwikkeling. Daarom blijft het CDA zich inzetten voor actief en toekomstbestendig kustbeheer, met blijvende aandacht van provincie en rijk. West-Terschelling ligt buitendijks en heeft daardoor vanuit het Rijk geen prioriteit op het gebied van hoogwaterveiligheid. Het CDA Terschelling vindt dit onacceptabel en blijft zich inzetten voor erkenning van deze situatie en voor maatregelen die de veiligheid van inwoners en bedrijven op West-Terschelling verbeteren.

8. Onderwijs

Goed onderwijs is een basisrecht en essentieel voor de persoonlijke ontwikkeling van ieder kind. Het CDA Terschelling hecht grote waarde aan diversiteit binnen het primair onderwijs en wil deze op het hele eiland behouden.

Het recente samengaan van de besturen van het primair onderwijs in één stichting en de overgang van het Schylger Jouw naar OVO Noord dragen bij aan een toekomstbestendige organisatie van het onderwijs op Terschelling. Nu deze basis is gelegd, is het van groot belang dat de aandacht verschuift naar visievorming en een toekomstbestendige onderwijshuisvesting.

Het CDA vindt het belangrijk dat kinderen zo lang mogelijk onderwijs op maat en passende extra ondersteuning op het eiland kunnen ontvangen. Als dit door omstandigheden niet mogelijk is moeten de speciale regelingen voor eilander leerlingen, zoals vervoer en ondersteuning voor uitwonende studenten behouden blijven.

Wij zetten in op intensieve samenwerking met mbo- en praktijk scholen aan de wal, zodat leerlingen zo veel en zo lang mogelijk onderwijs op het eiland kunnen volgen. Daarbij zien wij kansen in sectoren die nauw verbonden zijn met Terschelling, zoals horeca, zorg en groen.

Het Maritiem Instituut Willem Barentsz en het simulatorcentrum MSTC zijn van grote waarde voor Terschelling en dragen bij aan de economische en maatschappelijke ontwikkeling van het eiland. Het CDA is een groot voorstander van het realiseren van een zogenoemd HBO-atelier. Hiermee kunnen studenten worden gefaciliteerd bij praktijkgericht onderzoek op Terschelling en ontstaat ruimte voor innovatie en kennisontwikkeling op het eiland.

9. Veiligheid

CDA Terschelling kiest voor veiligheid met oog voor mensen. Door te investeren in preventie, goede samenwerking en sterke hulpdiensten bouwen we samen aan een eiland waar iedereen zich verantwoordelijk voelt voor elkaar en voor zijn omgeving.

Een veilige en leefbare gemeenschap begint bij preventie. Daarom hechten wij veel waarde aan adequate controles, onder andere op het gebied van brandveiligheid. Zo voorkomen we risico's en zorgen we voor een veilige omgeving voor bewoners, ondernemers en bezoekers.

De politie op Terschelling moet bestaan uit een vaste kern van agenten die de lokale situatie kennen. Deze lokale betrokkenheid is essentieel om snel en effectief te kunnen optreden en om bij te dragen aan een veilige gemeenschap. De extra beveiliging in de zomermaanden blijft nodig en willen wij continueren, met jaarlijks overleg tussen politie, gemeente en andere betrokkenen.

Terschelling beschikt over een sterk brandweerkorps met betrokken en goed opgeleide vrijwilligers. Dat is van grote waarde voor de veiligheid op het eiland. Goede huisvesting is daarbij essentieel. De brandweergarage op West-Terschelling moet worden vervangen. Het CDA Terschelling is echter niet overtuigd van de huidige beoogde locatie.

Het CDA Terschelling kiest voor veiligheid met oog voor mensen. Door te investeren in preventie, samenwerking en sterke hulpdiensten bouwen we samen aan een eiland waar iedereen zich verantwoordelijk voelt voor elkaar.

10. Betaalbaarheid

Terschelling staat de komende jaren voor grote uitgaven. De haven moet worden aangepakt, scholen moeten goede huisvesting krijgen, wegen vragen onderhoud en de riolering moet worden vernieuwd. Dit zijn noodzakelijke investeringen voor een leefbaar en veilig eiland, maar ze kosten veel geld.

Jarenlang is er zorgvuldig en terughoudend met de gemeentefinanciën omgegaan. Toch komt Terschelling nu voor zware financiële lasten te staan. Dat komt onder andere door rijksbeleid, zoals de verplichte overdracht van de haven, maar ook door achterstallig onderhoud en keuzes uit het verleden. Voor een kleine gemeente als de onze zijn deze kosten nauwelijks te dragen.

Het CDA vindt dat Terschelling hier niet alleen voor mag staan. Daarom zetten wij ons actief in om steun te krijgen van andere overheden. Ons CDA-netwerk binnen de provincie en in de Tweede Kamer wordt benut om aandacht te vragen voor de bijzondere positie van het eiland en om hulp te organiseren.

Het is belangrijk om te voorkomen dat Terschelling onder financieel toezicht komt te staan. Dat zou betekenen dat de gemeente weinig eigen keuzes meer kan maken en dat forse belastingverhogingen voor inwoners en ondernemers dreigen.

Ook zien wij dat de recreatiesector, onze belangrijkste bron van inkomsten, steeds zwaarder wordt belast. Dat raakt niet alleen ondernemers, maar uiteindelijk het hele eiland. Het CDA blijft zich inzetten voor redelijke en eerlijke belastingmaatregelen.

Voor het CDA Terschelling is het belangrijk dat de toeristenbelasting eerlijk en transparant wordt geïnd. Daarom pleiten wij voor een persoonsgebonden wijze van innen, die de last legt bij de werkelijk belastingplichtige en niet bij de logiesverstrekker. Zo komt de opbrengst van de toeristenbelasting direct ten goede aan de gemeente Terschelling.

Het CDA Terschelling kiest voor financiële verantwoordelijkheid, met oog voor de menselijke maat. Noodzakelijke investeringen moeten doorgaan, maar niet ten koste van de betaalbaarheid en toekomst van ons eiland.

11. Afsluiting

Terschelling staat voor grote keuzes. Keuzes over wonen, zorg, bereikbaarheid, natuur, onderwijs en betaalbaarheid. Keuzes die vragen om nuchterheid, betrokkenheid en verantwoordelijkheid. Het CDA Terschelling wil die keuzes samen met u maken: met oog voor vandaag en met verantwoordelijkheid voor morgen.

Wij staan voor een bestuur dat luistert, verbindt en betrouwbaar is. Voor beleid dat recht doet aan het eiland en zijn mensen. Voor een gemeenschap waarin iedereen mee kan doen, waarin ruimte is voor initiatief en waarin we zuinig zijn op wat ons is toevertrouwd. Niet door grootse beloften, maar door realistische plannen en duidelijke keuzes.

Met dit verkiezingsprogramma laten wij zien waar wij voor staan en waar wij ons de komende jaren met volle overtuiging voor willen inzetten. Dichtbij de mensen. Met respect voor onze tradities. Met vertrouwen in de kracht van de eilander gemeenschap.

Samen met u willen wij blijven bouwen aan een eiland waar iedereen zich thuis voelt.

Dichtbij de mensen, sterk voor het eiland.